

W poprzednim numerze SIU¹ przedstawiliśmy wyniki najnowszych ogólnopolskich badań dotyczących rozpowszechnienia używania narkotyków w populacji generalnej. W niniejszym chcielibyśmy uzupełnić obraz o dane dotyczące skali problemów związanych z używaniem narkotyków, opierając się na informacjach instytucji reagujących na problem. W artykule zostały przedstawione zarówno informacje na temat pomocy osobom uzależnionym (leczenie), jak również problemów związanych z używaniem narkotyków (zakażenia HIV oraz zgony).

REDUKCJA POPYTU I PODAŻY NA NARKOTYKI W POLSCE – OSTATNIE DANE

Artur Malczewski, Joanna Szmidt
Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

Dane z lecznictwa uzależnień na temat osób uzależnionych od narkotyków pokazują skalę problemów zdrowotnych związanych z używaniem narkotyków i dostępność tego typu leczenia. W tabeli 1. zostały zaprezentowane dane Narodowego Funduszu Zdrowia, prezentujące liczbę osób leczonych z powodu narkotyków,

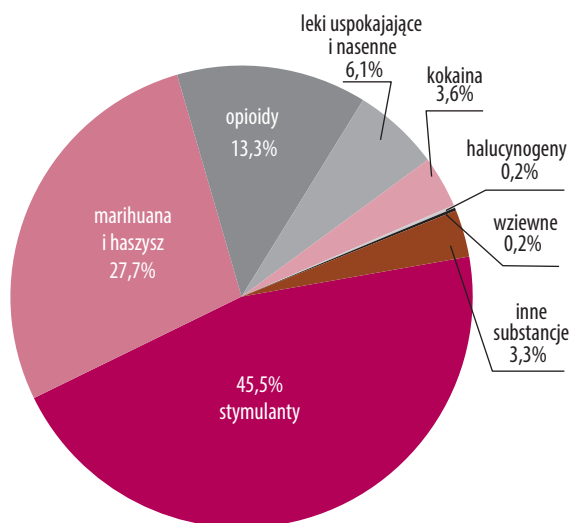
liczbę świadczeń oraz wartości rozliczonych jednostek. W 2022 roku leczeniem z powodu narkotyków objęto 63 023 osoby. Ponad 50 tys. osób było leczonych stacjonarnie, a 19 tys. korzystało z leczenia ambulatoryjnego. Niektóre z osób objęte były więcej niż jedną formą pomocy. Warto zwrócić uwagę, że liczba leczonych

Tabela 1. Liczba osób z rozpoznaniem F11-F16, F18-F19 oraz liczba zrealizowanych świadczeń ambulatoryjnych, dziennych oraz stacjonarnych na rzecz rzeczonych pacjentów w latach 2018–2022.

Rok realizacji	Typ świadczenia	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów według identyfikatora	Wartość rozliczonych jednostek rozliczeniowych
2018	świadczenia ambulatoryjne (porada)	1 073 883	44 958	44 380 549
	świadczenia dzienne (osobodzień opieki dziennej)	126 455	2 242	10 538 389
	świadczenia stacjonarne (osobodzień opieki stacjonarnej)	1 169 494	18 628	153 774 262
	łącznie:		56 437	208 693 200
2019	świadczenia ambulatoryjne (porada)	1 136 137	45 920	48 761 415
	świadczenia dzienne (osobodzień opieki dziennej)	131 302	2 433	11 415 186
	świadczenia stacjonarne (osobodzień opieki stacjonarnej)	1 133 310	17 805	157 234 497
	łącznie:		56 989	217 411 099
2020	świadczenia ambulatoryjne (porada)	1 238 123	43 444	55 304 981
	świadczenia dzienne (osobodzień opieki dziennej)	116 483	1 980	10 333 637
	świadczenia stacjonarne (osobodzień opieki stacjonarnej)	1 053 800	15 809	149 972 946
	łącznie:		53 762	215 611 563
2021	świadczenia ambulatoryjne (porada)	1 316 109	48 148	59 192 423
	świadczenia dzienne (osobodzień opieki dziennej)	133 108	2 510	12 282 208
	świadczenia stacjonarne (osobodzień opieki stacjonarnej)	1 122 792	17 511	165 386 828
	łącznie:		59 253	236 861 459
2022	świadczenia ambulatoryjne (porada)	1 422 318	50 842	76 240 667
	świadczenia dzienne (osobodzień opieki dziennej)	143 617	2 801	19 824 879
	świadczenia stacjonarne (osobodzień opieki stacjonarnej)	1 193 054	19 038	278 070 009
	łącznie:		63 023	374 135 554

Źródło: Dane Narodowego Funduszu Zdrowia.

Wykres 1. Zgłoszenia do leczenia w 2023 roku – narkotyk podstawowy (%) – wszyscy leczeni.

Źródło: Dane TDI – Treatment Demand Indicator (wskaźnik zgłaszalności do leczenia).

w 2022 roku osiągnęła najwyższą wartość od 2017 roku. W tym roku wartość jednostek rozliczeniowych wyniosła ponad 374 tys., z tego większą część stanowiły świadczenia stacjonarne: 278 070 009.

W ramach monitorowania problemu narkotyków i narkomanii KCPU zbiera dane z placówek leczniczych według jednego z głównych wskaźników Agencji Unii Europejskiej ds. Narkotyków (EUDA) – TDI (wskaźnik zgłaszalności do leczenia). Wśród osób podejmujących leczenie największą grupę stanowiły osoby zgłaszające

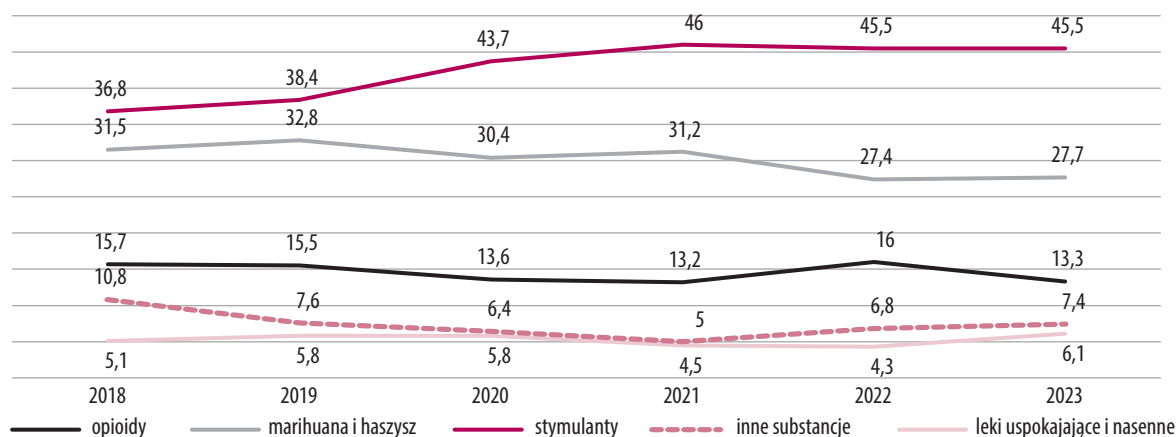
się do leczenia z powodu syntetycznych stymulantów (45,5%), następnie marihuany i haszysz (27,7%), a na trzecim miejscu opioidów (13,3%).

Analizując trend dotyczący rodzaju substancji, z powodu których osoby podejmują leczenie, widać wzrost odsetka leczonych z powodu syntetycznych stymulantów z 36,8% (2018) do 45,5% (2023). W przypadku innych substancji odnotowujemy spadek odsetka osób podejmujących leczenie w latach 2018–2023, z wyjątkiem leków uspokajających i nasennych.

Na wykresie 3. zostały przedstawione dane dotyczące rodzajów syntetycznych stymulantów, z powodu których osoby podejmują leczenie po raz pierwszy w życiu. Wśród osób leczonych z powodu narkotyków, leczący się z powodu narkotyków syntetycznych stanowią największą grupę. Na wykresie 3. widać, że wzrastają odsetki osób podejmujących leczenie z powodu metamfetaminy, syntetycznych katynonów oraz innych stymulantów, a spadają z powodu amfetaminy.

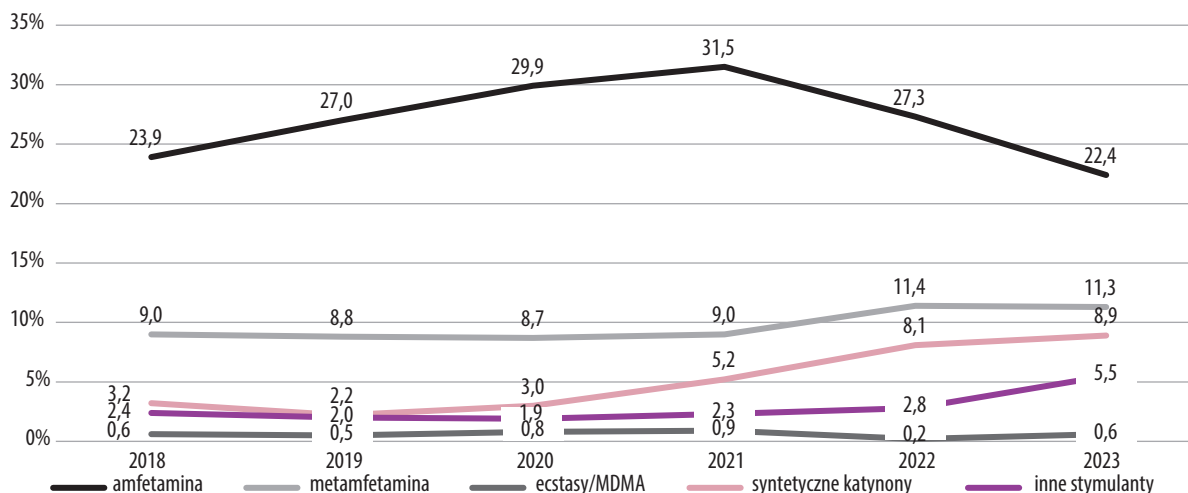
Dane dotyczące zgonów związanych z narkotykami w Polsce gromadzone są przez Główny Urząd Statystyczny (GUS). Krajowa definicja zgonów związanych z narkotykami opiera się na kodach ICD 10: F11-12, F14-16, F19, X42, X62, Y12, X44, X64, Y14. Analizując najnowsze dostępne dane za 2022 rok, możemy zauważyć wzrost zgonów do 337 przypadków (289 przypadków w 2021 roku). Wzrosła zarówno liczba zgonów kobiet (ze 107 do 116), jak i liczba zgonów mężczyzn – ze 182 do 221. W 2022 roku średni wiek osób, które zmarły z powodu narkotyków wyniósł 46,5 lat i był niższy niż

Wykres 2. Zgłoszenia do leczenia – narkotyk podstawowy (%) – wszyscy leczeni.

Źródło: Dane TDI.

Wykres 3. Zgłoszenia do leczenia z powodu syntetycznych stymulantów (%) – zgłaszający się po raz pierwszy.

Źródło: Dane TDI.

w roku 2021 (tabela 2). Najwyższy wskaźnik odnotowano w województwie śląskim – 1,73 zgony na 100 tys. mieszkańców (76 przypadków).

HIV wśród iniekcyjnych użytkowników narkotyków

Od wprowadzenia systemu nadzoru nad HIV/AIDS w 1985 roku do końca 2023 roku w Polsce odnotowano 32 918 zakażeń wirusem HIV. Jedno na pięć zakażeń (6499, czyli 19,7%) wystąpiło wśród osób przyjmujących narkotyki drogą iniekcji (PWID), w tym 4894 mężczyzn (75,3%) i 1549 kobiet (23,8%). W 56 przypadkach (0,9%) brakowało informacji na temat płci. W analizowanym okresie zdiagnozowano 4192 przypadki AIDS, z czego 38,8% (1628 przypadków) było związanych z osobami przyjmującymi narkotyki drogą iniekcji (PWID). Spośród nich zdecydowaną większość stanowili mężczyźni – 1288 (79,1%), a 340 (20,9%) kobiety. Długoterminowy spadek zakażeń podkreśla znaczącą zmianę w epidemiologii HIV (wykres 4), w której zażywanie narkotyków w formie iniekcji staje się mniej dominującym czynnikiem w nowych zakażeniach. Należy jednak zauważyć, że pomimo ogólnej tendencji spadkowej liczba przypadków HIV wśród osób przyjmujących narkotyki drogą iniekcji w latach 2022 i 2023, powróciła do poziomu obserwowanego w 2017 roku. W 2023 roku wśród osób przyjmujących narkotyki drogą iniekcji było 23 mężczyzn w wieku od 28 do 62 lat i 8 kobiet w wieku od 33 do 52 lat. Rozkład wieku lokalizuje jeden przypadek w grupie 20-29 lat, sześć przypadków w grupie 30-39 lat,

siedem przypadków w grupie 40-49 lat, trzy przypadki w grupie 50-59 lat i jeden przypadek w grupie 60-69 lat.

Nielegalny rynek narkotyków

Dane o ilości zabezpieczonych narkotyków zbierane przez Policję oraz Straż Graniczną pozwalają na przybliżone określenie sytuacji na polskim rynku narkotykowym. W tabeli 3. przedstawiono informacje z zakresu zabezpieczeń środków odurzających w latach 2016–2024. Według danych za 2023 rok, podobnie jak w latach poprzednich, narkotykiem konfiskowanym w Polsce w największych ilościach pozostaje marihuana, której zabezpieczona ilość w roku 2023 przekroczyła 4,2 tony. Ilość skonfiskowanej marihuany, pomimo kontynuacji trendu spadkowego rozpoczętego w roku 2022, pozostaje największą spośród wszystkich skonfiskowanych środków w kraju, wyraźnie wskazując na kluczowe znaczenie, obecność oraz dostępność marihuany na polskim rynku narkotykowym. W latach naznaczonych pandemią COVID-19 (2020–2022) odnotowano rekordowe ilości skonfiskowanych środków przez polskie służby, z kumulacją w 2021 roku, kiedy to zabezpieczono ponad 9 ton marihuany. Rok 2023 jest zatem rokiem statystycznie istotnym, gdyż ilość zabezpieczonej marihuany jest porównywalna z tymi raportowanymi w latach sprzed pandemii. Według danych CBŚP oraz KWP/KSP w 2023 roku wykryto i zlikwidowano łącznie 532 nielegalne miejsca uprawy konopi innych niż włókniste, co stanowi znaczny spadek w porównaniu z 2022 rokiem, kiedy zlikwidowano 952 nielegalne miejsca uprawy. Skon-

Tabela 2. Liczba zgonów spowodowanych narkotykami w Polsce, kody ICD-10: F11-12, F14-16, F19, X42, X62, Y12, X44, X64, Y14 (2015-2022) oraz wskaźnik na 100 tys. mieszkańców.

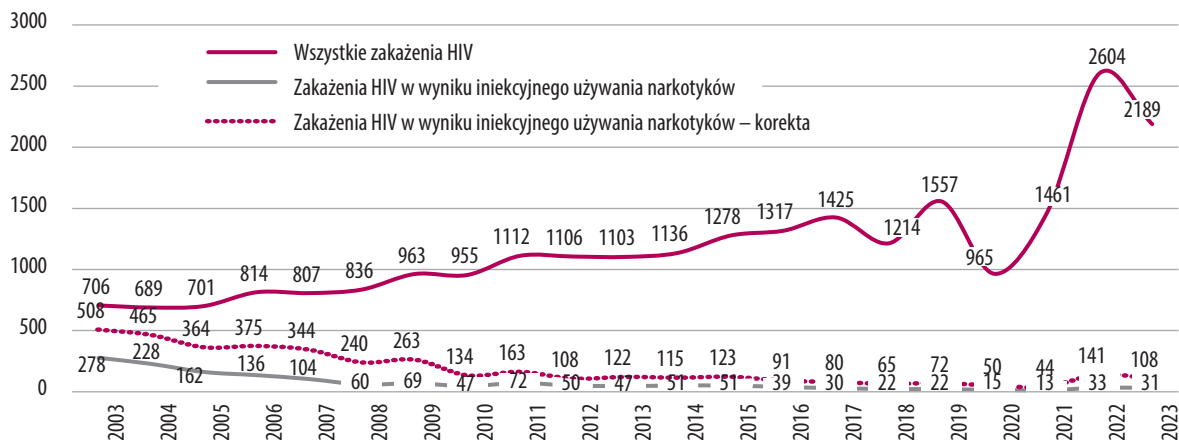
Województwo	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Liczba	Wskaźnik	Liczba	Wskaźnik	Liczba	Wskaźnik	Liczba	Wskaźnik	Liczba	Wskaźnik	Liczba	Wskaźnik	Liczba	Wskaźnik	Liczba	Wskaźnik
Dolnośląskie	11	0,38	16	0,55	7	0,24	15	0,52	12	0,41	12	0,42	13	0,45	15	0,52
Kujawsko-pomorskie	3	0,14	4	0,19	10	0,48	12	0,58	7	0,34	12	0,58	22	1,07	23	1,13
Lubelskie	2	0,09	3	0,14	2	0,09	2	0,09	1	0,05	1	0,05	4	0,19	14	0,68
Lubuskie	3	0,29	3	0,29	3	0,29	6	0,59	5	0,49	7	0,70	8	0,79	7	0,70
Łódzkie	12	0,48	9	0,36	13	0,52	21	0,85	16	0,65	15	0,62	16	0,66	24	1,03
Małopolskie	9	0,27	5	0,15	16	0,47	16	0,47	17	0,50	8	0,23	14	0,41	12	0,35
Mazowieckie	103	1,93	71	1,33	29	0,54	19	0,35	44	0,81	29	0,53	64	1,16	65	1,20
Opolskie	0	0	0	0	1	0,1	1	0,10	8	0,81	6	0,61	4	0,41	6	0,63
Podkarpackie	2	0,09	2	0,09	5	0,24	8	0,38	4	0,19	7	0,33	2	0,09	4	0,19
Podlaskie	8	0,67	6	0,5	6	0,5	4	0,34	11	0,93	8	0,68	6	0,51	2	0,17
Pomorskie	31	1,35	27	1,17	27	1,17	19	0,82	25	1,07	21	0,89	32	1,36	34	1,46
Śląskie	31	0,68	17	0,37	32	0,7	38	0,84	35	0,77	65	1,45	58	1,29	76	1,73
Świętokrzyskie	1	0,08	1	0,08	1	0,08	0	0,00	1	0,08	3	0,24	11	0,90	2	0,17
Warmińsko-mazurskie	9	0,62	12	0,83	15	1,04	16	1,12	10	0,70	12	0,85	15	1,06	23	1,64
Wielkopolskie	22	0,63	10	0,29	16	0,46	7	0,20	2	0,06	4	0,11	6	0,17	7	0,20
Zachodniopomorskie	8	0,47	18	1,05	19	1,11	15	0,88	14	0,82	19	1,13	15	0,89	23	1,36
Polska	255	0,66	204	0,53	202	0,53	199	0,52	212	0,55	229	0,60	289	0,76	337	0,89

Źródło: Dane GUS.

fiskowano łącznie 39 545 roślin konopi indyjskich (46 698 roślin skonfiskowanych w 2022 roku). Spośród wszystkich wykrytych plantacji ponad połowę (344 miejsca) stanowiły miejsca upraw wewnętrznych (typu in-door), podczas gdy uprawy zewnętrzne objęły 181 zlikwidowanych plantacji. Policja zlikwidowała 489 wszystkich upraw, a także skonfiskowała 14 224 krzewy konopi. Drugą grupą substancji mającą największy udział w polskim rynku narkotykowym są środki z grupy syntetycznych substancji psychostymulujących, takich jak: amfetamina, metamfetamina, ecstasy (MDMA) oraz w ostatnich latach syntetyczne katynony. Polska pozostaje jednym z głównych producentów amfetaminy, a także narkotyków syntetycznych w Europie. W 2023 roku zlikwidowano łącznie 83 nielegalne laboratoria (co stanowi znaczny wzrost w porównaniu z 60 nielegalnymi laboratoriami zlikwidowanymi w 2022 roku). Analogicznie do roku 2022, większość nielegalnych laboratoriów wykrytych i zlikwidowanych w 2023 roku produkowała nowe substancje psychoaktywne (45

laboratoriów wytwarzających syntetyczne katynony) i amfetaminę. Polska należy do kluczowych producentów amfetaminy oraz narkotyków syntetycznych w Europie. W 2020 i 2021 roku liczba zlikwidowanych laboratoriów produkujących katynony była porównywalna i wynosiła odpowiednio 13 i 14 takich miejsc. Jednak w 2022 roku Policja zlikwidowała ponad dwukrotnie więcej laboratoriów niż w poprzednich latach – łącznie 29. W 2023 roku liczba zlikwidowanych laboratoriów produkujących syntetyczne katynony osiągnęła nowy rekord – 45. Co najbardziej niepokojące, dane sugerują zwiększającą się wydajność produkcyjną tego typu miejsc. Produkcja syntetycznych katynonów odbywa się głównie przez wykorzystanie reakcji odpowiedniego bromoketonu z roztworem metyloaminy (substytucja nukleofilowa atomu bromu metyloaminą). Ponadto zaobserwowano, że w zależności od rodzaju użytego bromoketonu, 4-MMC, 3-MMC, 4-CMC lub 3-CMC mogą być wytwarzane naprzemiennie w tym samym laboratorium.

Wykres 4. Liczba nowych zakażeń wirusem HIV, w tym osób przyjmujących narkotyki drogą iniekcji (zgłoszone przypadki i wartość skorygowana w oparciu o brakujące dane na temat drogi zakażenia) wykrytych w latach 2003–2023.

Źródło: Zakrzewska K. (2024) – stan na 23 czerwca 2024 roku.

Według tabeli 3 od 2020 roku ilość skonfiskowanej amfetaminy oscyluje na poziomie 2000 kg rocznie (1921,3 kg w 2020 roku, 2000,8 kg w 2021 roku i 1822,7 kg w 2022 roku). W 2023 roku zanotowano kontynuację tego trendu, a co ważniejsze, 2055 kg skonfiskowanej amfetaminy wyznaczyło nowy, najwyższy poziom rocznych udokumentowanych konfiskat. Liczby te w dużej mierze odzwierciedlają wcześniej wspomnianą zwiększającą się wydajność produkcyjną oraz rozwój technologiczny usprawniający proces produkcyjny.

Po czteroletnim okresie spadających wskaźników konfiskat metamfetaminy, w 2023 roku Policja i Straż Graniczna skonfiskowały łącznie 250 kg metamfetaminy, co stanowi ponad dwukrotność całkowitej ilości skonfiskowanej w 2022 roku. Ten wzrost sugeruje, że metamfetamina, choć z pewnością nie jest jeszcze porównywalnie konkurencyjna z amfetaminą, osiąga stabilną pozycję na polskim rynku narkotykowym. W latach 2010–2018 średnia konfiskata tej substancji wyniosła ok. 20 kg, co wskazywało na stosunkowo mniejszy udział metamfetaminy w krajowym rynku narkotykowym, w porównaniu z innymi narkotykami syntetycznymi. Ponad siedemnastokrotny wzrost ilości zabezpieczonej metamfetaminy w 2019 roku w stosunku do 2018 roku wyraźnie obrazuje zmiany operacyjne zachodzące nie tylko wśród polskich producentów narkotyków syntetycznych, lecz także wśród krajów sąsiadujących. W ostatnich latach znacząco wzrosła rola Polski w łańcuchu produkcji i dystrybucji metamfeta-

miny. Na przestrzeni ostatnich kilku lat zaobserwowano zmianę charakterystyki produkcji metamfetaminy w sąsiadujących Czechach, gdzie produkcja metamfetaminy zmieniła się z produkcji na użytek własny i krajowy na produkcję na szeroką skalę z przeznaczeniem na rynek krajowy i zagraniczny, która prowadzona jest przez zorganizowane grupy przestępcze. Rola Polski w łańcuchu dostaw jest znacząca, gdyż to właśnie z naszego kraju prowadzony jest przemyt głównych prekursorów używanych do produkcji metamfetaminy – lekarstw zawierających efedrynę oraz pseudoefedrynę. MDMA to kolejny stymulant, w przypadku którego w 2023 roku odnotowano znaczny wzrost skonfiskowanych ilości. W 2023 roku Policja i Straż Graniczna skonfiskowały łącznie około 124 738 tabletek MDMA, co stanowi prawie dwukrotność ilości skonfiskowanej w poprzednim roku i zbliżoną do ilości odnotowanej przed 2021 rokiem.

Syntetyczne katynony

Jak już wspomniano, narasta problem syntetycznych katynonów w Polsce. Według Europejskiego Raportu Narkotykowego 2024 syntetyczne katynony są coraz częściej przemywane do Europy z Indii w dużych transportach. W 2022 roku w UE przechwycono 26,5 ton syntetycznych katynonów. Są one produkowane w dużych ilościach w Polsce – w roku 2024 zabezpieczono ich 19 437 kg. Biorąc pod uwagę ilości przechwyconych prekursorów chemicznych oraz zatrzymania prekursorów,

Tabela 3. Konfiskaty narkotyków w Polsce w latach 2016–2023.

Substancja	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Haszysz (kg)	32,9	1237,2	8313,2	436,2	1994,5	932,0	379,9	778,8
Marihuana (kg)	2569,4	1043	4259,8	3494,7	5315,6	9167,3	7280,4	4251,3
Heroina (kg)	9,0	2,5	8,8	21,5	426,9	119,5	13,9	12,6
Kokaina (kg)	448,8	81,1	277,4	2247,8	3886,8	2133,5	309,2	2153,2
Amfetamina (kg)	943,3	582,4	1322,9	1676,5	1921,3	2000,8	1822,7	2055
Metamfetamina (kg)	17,9	25,6	30,9	537,9	303,1	287,8	106,6	250,2
MDMA (tabletki)	149921,0	112614,0	218442,0	260116	164528	53121	67890	124738
LSD (listek)	166,0	866,0	3544,0	1981,0	-	-	6388	4430

Źródło: Biuletyn Statystyczny EUDA, dane Komendy Głównej Policji oraz dane Straży Granicznej.

wydaje się prawdopodobne, że prowadzona jest produkcja na dużą skalę zarówno na potrzeby rynku europejskiego, jak i być może innych regionów. Katynony są również sprzedawane wraz z innymi narkotykami lub jako ich substytuty, co może zwiększać ryzyko szkód zdrowotnych. W latach 2022 i 2023 unijny system wczesnego ostrzegania o nowych substancjach psychoaktywnych odnotował wzrost przypadków fałszywego oznaczania syntetycznych katynonów jako MDMA lub ich stosowania do fałszowania MDMA. EUDA podkreśliła w Europejskim Raporcie Narkotykowym, że stosowanie nielegalnych stymulantów może prowadzić do wielu problemów zdrowotnych, a substancje te nadal stanowią wyzwanie dla systemów monitorowania i decydentów politycznych. Częstsze iniekcje związane z używaniem stymulantów oraz potencjalnie znacznie poważniejsze powikłania zdrowotne z nich wynikające, oznaczają, że każdy wzrost spożycia, zwłaszcza wśród grup wrażliwych, może stanowić rosnące wyzwanie dla działań redukcji szkód oraz służb ratunkowych. Ponadto nielegalna produkcja w laboratoriach stanowi zagrożenie dla zdrowia publicznego i środowiska. Według raportu EUDA w 2022 roku zidentyfikowano 194 miejsca, w których porzucono odpady produkcji narkotyków. Strategia Unii Europejskiej w zakresie narkotyków określa kilka priorytetów dotyczących likwidacji przestępczości zorganizowanej związanej z narkotykami na terenie UE, przeciwdziałania nielegalnej produkcji syntetycznych narkotyków oraz zwalczania nielegalnego obrotu prekursorami narkotyków. Łańcuch dostaw syntetycznych katynonów

to wysoce adaptacyjna i złożona sieć obejmująca wiele jurysdykcji, wykorzystująca luki w przepisach i egzekwowaniu prawa. Zorganizowane grupy przestępcze znajdują się w centrum tego nielegalnego przemysłu, organizując zaopatrzenie w prekursory chemiczne, produkcję w tajnych laboratoriach oraz dystrybucję w krajach członkowskich UE. Grupy te wykorzystują luki regulacyjne do nabywania przemysłowych prekursorów, takich jak metyloamina i pochodne 2-bromopropiofenonu i 2-bromowalerofofenonu. Substancje te, kluczowe dla syntezy katynonów, są często transportowane przez wiele krajów pod fałszywą dokumentacją. Ta praktyka błędnego etykietowania przesyłek utrudnia wykrycie i pozwala zorganizowanym grupom przestępczym działać z dużą bezkarnością. Europa Wschodnia stała się kluczowym punktem produkcji syntetycznych katynonów. Kilka czynników przyczynia się do tego trendu, w tym dostęp do chemikaliów przemysłowych, stosunkowo łagodne ramy regulacyjne oraz logistyczne zalety, takie jak bliskość rynków konsumenckich w Europie Środkowej i Zachodniej. W wielu przypadkach małe laboratoria są zakładane w odległych obszarach wiejskich, co utrudnia ich wykrycie przez policję. Laboratoria te często zmieniają lokalizację, co dodatkowo komplikuje wysiłki na rzecz ich likwidacji. W 2024 roku Centralne Biuro Śledcze Policji (CBŚP) we współpracy z ukraińskimi organami ścigania przeprowadziło jedną z największych operacji wymierzonych w produkcję syntetycznych katynonów i opioidów. Operacja ta doprowadziła do likwidacji ośmiu laboratoriów w Polsce i na Ukrainie,

które zajmowały się produkcją mefedronu i Alpha-PVP. Policja przejęła 153 kg Alpha-PVP oraz znaczne ilości prekursorów i substancji chemicznych niezbędnych do produkcji tych substancji. Siedmiu członków kartelu odpowiedzialnego za proces produkcyjny zostało aresztowanych i tymczasowo zatrzymanych. Śledztwo ujawniło

zaawansowane metody operacyjne, w tym korzystanie z zaszyfrowanej komunikacji oraz zdecentralizowanych zakładów produkcyjnych w celu uniknięcia wykrycia.

Przestępczość narkotykowa

Tabela 4. Dane z 2023 roku dotyczące przestępczości narkotykowej: postępowania wszczęte, przestępstwa stwierdzone oraz podejrzani z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

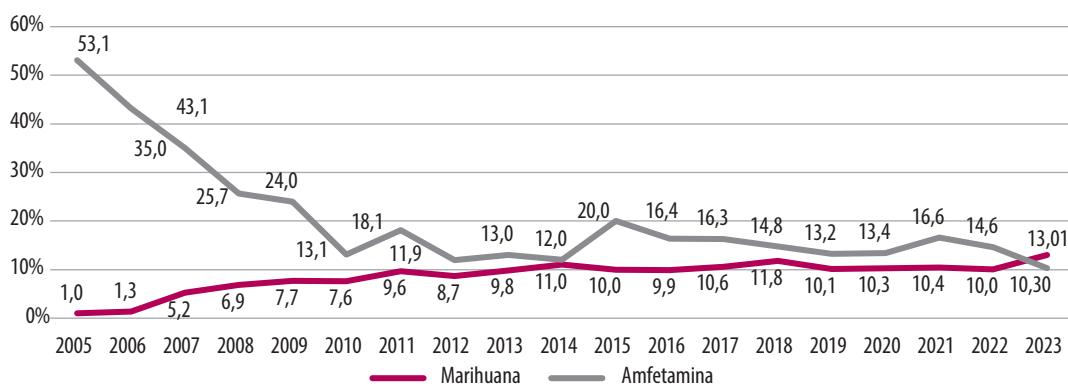
Artykuł	Ustawa z dn. 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dane za 2023 rok)		
	Postępowania wszczęte	Przestępstwa stwierdzone	Podejrzani
Art. 53 ust. 1	42	92	46
Art. 53 ust. 2	67	198	143
Art. 54 ust. 1	10	276	25
Art. 54 ust. 2 pkt 1	1	23	4
Art. 54 ust. 2 pkt 2	1	2	1
Art. 55 ust. 1	113	177	60
Art. 55 ust. 2	23	48	33
Art. 55 ust. 3	102	264	107
Art. 56 ust. 1	148	781	229
Art. 56 ust. 2	15	16	0
Art. 56 ust. 3	229	4 390	936
Art. 57 ust. 1	6	17	3
Art. 57 ust. 2	24	65	22
Art. 58 ust. 1	336	2108	278
Art. 58 ust. 2	223	860	195
Art. 59 ust. 1	506	10 130	730
Art. 59 ust. 2	97	814	111
Art. 59 ust. 3	102	1 059	108
Art. 60	1	0	0
Art. 61	12	53	14
Art. 62 ust. 1	28 020	35 775	24 895
Art. 62 ust. 2	2 426	3 204	2 607
Art. 62 ust. 3	3821	5 182	3 541
Art. 62b ust. 1	669	713	496
Art. 62b ust. 2	51	59	38
Art. 63 ust. 1	540	762	364
Art. 63 ust. 2	7	13	8
Art. 63 ust. 3	92	240	150
Art. 64 ust. 1	16	13	7
Art. 64 ust. 2	2	6	4
Art. 64 ust. 4	2	1	0
Art. 68	5	0	0

Źródło: Dane Komendy Głównej Policji.

W 2023 roku na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wszczęto łącznie 37 709 postępowań przygotowawczych, co stanowi stały roczny wzrost względem lat poprzednich (37 572 w 2022 roku i 36 050 w 2021 roku). Najwyższą liczbę postępowań na podstawie ustawy – łącznie 34 987 – odnotowano w odniesieniu do art. 62 (posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych) (wzrost z 34 563 w 2022 roku i 32 722 w 2021 roku). Artykuł 59 (udzielanie innej osobie środka odurzającego celem osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej) był źródłem drugiej największej liczby postępowań przygotowawczych wszczętych w 2022 roku – 705 (spadek z 799 postępowań w 2022 roku i dalszy spadek z 898 odnotowanych w 2021 roku). Trzecia co do wielkości liczba postępowań przygotowawczych pochodziła z postępowań wszczętych na podstawie art. 63 (nielegalna uprawa maku, konopi lub krzewu koki) – 639.

W 2023 roku zarejestrowano łącznie 35 155 osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, co stanowi spadek w porównaniu z rokiem 2022 (36 591 podejrzanych). Patrząc na dane dotyczące wszczętych postępowań, to najwyższą liczbę podejrzanych w 2023 roku (31 577) (32 724 w 2022 roku i 32 197 w 2021 roku) stanowili podejrzani z art. 62 (posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych), z czego 534 stanowili

Wykres 5. Czystość amfetaminy i stężenie THC w marihuanie zabezpieczonej przez policję w latach 2005–2023.

Źródło: Dane Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji.

podejrzani z art. 62b (posiadanie nowych substancji psychoaktywnych) (722 w 2022 roku, 652 w 2021 roku). Większość podejrzanych z ustawy odnosi się do tego artykułu – 89,8% wszystkich podejrzanych w 2023 roku (89,4% w 2022 roku, 88,7% w 2021 roku).

Drugą najliczniej reprezentowaną grupą w statystykach Policji były osoby podejrzane z art. 56 (wprowadzanie do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub słomy makowej, uczestniczenie w obrocie) – łącznie 1165 podejrzanych (1087 podejrzanych w 2022 roku). Podejrzani z tego artykułu stanowili około 3,31% wszystkich zarejestrowanych podejrzanych, odnotowując wzrost w porównaniu z 2022 rokiem, w którym grupa ta stanowiła 2,97% wszystkich podejrzanych.

Czystość i stężenie narkotyków

Na wykresie 5. zostały przedstawione dane Centralnego Laboratorium Kryminalnego Policji dotyczące zmian czystości amfetaminy oraz stężenia THC w marihuanie w latach 2005–2023. Dane te można interpretować w następujący sposób: im wyższa średnia zawartość składnika aktywnego, tym czystsza jest badana próbka. Od 2005 roku obserwujemy wyraźny spadek w średniej czystości amfetaminy w próbkach z handlu ulicznego – uległa ona zmniejszeniu z ponad 50% do 14,6%. W tym samym okresie czystość marihuany wzrosła z poziomu 1% do stabilnego poziomu 10%. Najnowsze dostępne dane wskazują jednak, że średnia czystość marihuany w Polsce odnotowała nowy najwyższy poziom – 13,01%.

W przypadku amfetaminy miała miejsce odwrotna sytuacja, odnotowana czystość amfetaminy w 2023 roku osiągnęła nowy najniższy punkt w historii – 10,3%.

Podsumowanie

Przedstawione dane wskazują na następujące tendencje w rozpowszechnieniu substancji psychoaktywnych:

- wzrost liczby zgonów oraz nowych zakażeń HIV wśród iniekcyjnych użytkowników narkotyków,
- ponad 60 tys. osób leczyło się z powodu problemów z narkotykami,
- wśród osób podejmujących leczenie największą grupę stanowiły osoby zgłaszające się do leczenia z powodu syntetycznych stymulantów (45,5%), następnie marihuany i haszyszu (27,7%), a na trzecim miejscu opioidów (13,3%),
- wzrasta w Polsce produkcja syntetycznych katynonów, których odnotowano rekordowe zabezpieczenia,
- według danych z lecznictwa wzrasta odsetek osób, które podejmują leczenie z powodu tych narkotyków,
- ponad 35 tys. osób było podejrzanych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- stężenia THC w marihuanie wzrosło do poziomu 13%.

Przypisy

¹ <https://siu.praesterno.pl/artukul/860>